

Фикҳ дарслари (111-дарс). Поклик ёхуд таяммум ҳақида

13:00 / 19.11.2020 3825

«Таяммум» сўзи луғатда «қасд қилиш» маъносини билдиради.

Шариатда эса:

«Аллоҳга қурбат ниятида покловчи тупроқ моддасини махсус сифат ила икки қўл ҳамда юзга суртиш таяммумдир».

هَوَيْلَعُ هَلَلَا ىلَص هَلَلَا ل وُسَرَعَم اَنْحَرَح ؛ تَلَاَق اَهْنَعُ هَلَلَا ي صَرَرَةَ شَائِعَنْ
 عَطِقُنَا شَيْجَلَا تَاذِبْ وَأَءَاذِي بَلَاب اُنْكَ اِذِي تَح وِرَا فُسَا ضَعَب ي ف مَلَسَو
 مَاقَا وِ سَام تَلَا ىلَع مَلَسَو هَوَيْلَعُ هَلَلَا ىلَص هَلَلَا ل وُسَرَمَاقَا ف ، ي ل دُق
 ي بَا ىلَا سَا ن ل ل ا ى تَا ف ؛ ءَا م م ءَعَم سَيَلَو ءَا م ىلَع ا وُسَيَلَو ءَعَم مُسَا ن ل ل
 ىلَص هَلَلَا ل وُسَرَب تَمَاقَا ؛ ءَشَائِعَا تَعَنَصَا م ىلَا ىرَتَا اَلَا ؛ ا وِلَا قَا ف رَكَب
 ءَا جَا ف ؛ ءَا م م ءَعَم سَيَلَو ءَا م ىلَع ا وُسَيَلَو ءَعَم مُسَا ن ل ل ا ب و مَلَسَو هَوَيْلَعُ هَلَلَا
 ي دَخَف ىلَع ءَسَا رُ عَضَا و مَلَسَو هَوَيْلَعُ هَلَلَا ىلَص هَلَلَا ل وُسَرَو رَكَب وَبَا
 سَا ن ل ل ا و مَلَسَو هَوَيْلَعُ هَلَلَا ىلَص هَلَلَا ل وُسَرَر تَسَبَح ؛ اَلَا قَا ف ، ا م ا ن دَق
 ا م لَا قَا و رَكَب وَبَا ي نَب تَا عَا ف ؛ تَلَا ق ؛ ءَا م م ءَعَم سَيَلَو ءَا م ىلَع ا وُسَيَلَو
 ن ي نُنَع نَم ي اَل ف ، ي تَر صَا خ ي ف و د ي ب نُنْ عَط ي لَع ج و ، ل وُق ي نَا هَلَلَا ءَا ش
 م ا ن ف ، ي دَخَف ىلَع مَلَسَو هَوَيْلَعُ هَلَلَا ىلَص هَلَلَا ل وُسَر رُ نَا كَم اَلَا كُرَح تَل
 لَزْنَا ف ؛ ءَا م رِي غ ىلَع حَب صَا ىلَع مَلَسَو هَوَيْلَعُ هَلَلَا ىلَص هَلَلَا ل وُسَر
 دَحَا وَهَو رِي ضَحُنْ ب دِي سَا ل ا ق . اَبِّي طَا دِي غ صَا و م م ي تَا ف . م م ي تَلَا ءَا هَلَلَا
 ؛ ءَشَائِعَا تَلَا قَا ف ي رَكَب ي بَا ل ا ل ا ي م ك تَا رَكَب ل وَا ب ي هَا م ؛ ءَا ب قُن ل ل
 هَوَيْلَعُ هَلَلَا ا ن دَح و ف هَوَيْلَعُ تُنْ ك ي د ل ا ر ي ع ب ل ا ا ن ت ع ب ف

Оиша розияллоху анҳодан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам билан бирга у зотнинг сафарларидан бирига чиқдик. Байдаа ёки Зотул Жайшда эканимизда мунчоғим узилиб кетди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам уни ахтариш учун туриб қолдилар. Одамлар ҳам у зот билан бирга тўхташди. Одамлар сув ёқасида эмас эдилар, ўзлари билан сувлари ҳам йўқ эди. Одамлар Абу Бакрнинг олдига келиб:

«Оишанинг нима қилганини кўрмайсанми?! Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламни ҳам, у зот билан бирга бўлган одамларни ҳам тутиб қолди-ку! Одамлар сув ёқасида ҳам эмаслар, ўзларида ҳам сув йўқ», дейишди.

Кейин Абу Бакр келди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам сонимга бошларини қўйиб ухлаб қолган эдилар. У (Абу Бакр):

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламни ва одамларни ушлаб қолдинг. Улар сув ёқасида ҳам эмаслар, ўзларида ҳам сув йўқ», деди.

Абу Бакр мени койиб кетди, Аллоҳ хоҳлаганича нима деса деди ва қўли билан биқинимга ниқтай бошлади. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам сонимда эканларигина мени қимирлашдан тўсар эди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам ухлаб тонг оттирганларида сувсиз қолдилар. Шунда Аллоҳ «Покиза тупроқ ила таяммум қилинг», деган таяммум оятини нозил қилди.

Усайд ибн Ҳузайр (у нақиблардан бири эди):

«Бу биринчи баракангиз эмас, эй Оли Абу Бакр», деди».

Оиша айтади:

«Кейин ўзим устида бўлган туяни қўзғатган эдик, маржонни ўшанинг тагидан топдик».

Бешовларидан фақат Термизий ривоят қилмаган.

وَأَلَيْكُمْ هَذَا بِلِأَمْرِ اللَّهِ نَزَعْنَا لَئِذَا لَسْنَا لَكُمْ أَوْ أَوْضُوا لَأَفْلَحِي مُمْمِيَّتِ لَأَلَيْكُمْ هَذَا بِلِأَمْرِ اللَّهِ نَزَعْنَا لَئِذَا لَسْنَا لَكُمْ أَوْ أَوْضُوا لَأَفْلَحِي مُمْمِيَّتِ لَأَلَيْكُمْ هَذَا بِلِأَمْرِ اللَّهِ نَزَعْنَا لَئِذَا لَسْنَا لَكُمْ أَوْ أَوْضُوا لَأَفْلَحِي مُمْمِيَّتِ

Сувнинг бир мил узоқда бўлиши, беморлик, совуқ, душман, чанқоқ, асбоб йўқлиги, аввалбошдан ёки давом эттириш ила ийд намози ёки валийдан бошқага жаноза намози каби ўринбосари йўқ нарсанинг ўтиб кетиши хавфи туфайли сув ишлатишдан ожиз бўлганда таяммум таҳорат ва ғуслга ўринбосар бўлади.

«Кифоя» китобидан